

Otizm Spektrum Bozukluğu Nedir?

Otizm spektrum bozukluğu (OSB), doğuştan gelen veya yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nörogelişimsel bozukluktur. Otizmin, beynin yapısını veya işleyişini etkileyen bazı sinir sistemi sorunlarından kaynaklandığı düşünölmektedir. Bu metinde, kullanım kolaylığı açısından otizm spektrum bozukluğu yerine zaman zaman "otizm" terimi kullanılacaktır.

Otizm Spektrum Bozukluğunun Nedeni Nedir?

Otizmin kesin nedeni henüz bilinmemekle birlikte, genetik temelli olduğuna dair güçlü bulgular mevcuttur. Ancak hangi gen veya genlerin bu duruma neden olduğu tam olarak belirlenememiştir. Bunun yanı sıra, çevresel faktörlerin de otizmin gelişiminde rol oynayabileceği düşünölmektedir. Çocuk yetiştirme biçimi veya ailenin ekonomik koşulları otizmin oluşumuyla ilgili değildir. Bu nedenle otizm, toplumun her kesiminde, farklı coğrafyalarda ve farklı aile yapılarında görölebilmektedir. Günümüzde, zihinsel yetersizlikten sonra en sık rastlanan nörogelişimsel bozukluklardan biri otizmdir. Dünya genelinde her 68 çocuktan birinde otizm spektrum bozukluğu görölmektedir. Erkek çocuklarda otizmin yaygınlığı, kız çocuklarına oranla yaklaşık 5 kat daha fazladır.

Çocuğunuzun Hangi Davranışları için Değerlendirme Gerekebilir?

Eğer çocuğunuz;

- Göz teması kurmuyorsa veya çok kısıtlı kuruyorsa,
- İsmi söylediğinizde tepki vermiyorsa,
- Söyleneni işitmiyor gibi davranıyorsa,
- İşaret ettiğiniz bir nesneye bakmıyorsa,
- Yüz ifadelerinize sınırlı tepki veriyorsa,
- Taklit becerisi sınırlıysa,
- Hayali oyun oynamakta zorlanıyorsa,
- Gözleri bir nesneye uzun süre takılıp kalıyorsa,
- Parmağıyla işaret ederek istediği şeyi göstermiyorsa,
- Oyuncaklarla amacına uygun şekilde oynamıyorsa,
- Akranlarının oynadığı oyunlara ilgi göstermiyorsa,
- Konuşmada yaşıtlarının gerisinde kalmışsa veya garip biçimde konuşuyorsa,
- Bazı sözleri tekrar tekrar ve ilgisiz ortamlarda söylüyorsa,
- Sallanma, çırpınma gibi tekrarlayıcı hareketler yapıyorsa,
- Günlük yaşamındaki düzen değişikliklerine aşırı tepki veriyorsa,

bir uzmana başvurarak otizm spektrum bozukluğu açısından değerlendirme talep etmeniz önemlidir.

Otizm Spektrum Bozukluğunun Belirtileri

Otizm, iki temel alanda belirgin farklılıklarla kendini gösterir:

A. Sosyal İletişim ve Sosyal Etkileşimde Yetersizlik:

1. Göz teması kuramama, vücut dilini anlama ve kullanmada zorluk,
2. Karşılıklı konuşma başlatma ve sürdürmede zorluk,
3. Sosyal ilişkileri anlama ve sürdürmede yetersizlik.

B. Tekrarlayan Davranışlar ve Sınırlı İlgiler:

1. Tekrarlayıcı motor hareketler veya konuşma,
2. Rutinlere aşırı bağlılık ve değişikliklere karşı aşırı tepki verme,
3. Sınırlı ve yoğun ilgi alanlarına sahip olma,
4. Duyusal uyaranlara karşı aşırı duyarlılık veya ilgisizlik.

Erken çocukluk döneminde bu belirtilerin fark edilmesi ve erken müdahale edilmesi, çocuğun gelişimi için büyük önem taşır.

Otizm Spektrum Bozukluğunun Tedavisi Var mıdır?

Otizm spektrum bozukluğunun bilinen kesin bir ilaç tedavisi yoktur. Ancak, erken yaşta başlanılan yoğun ve sürekli özel eğitim, belirtilerin azalmasına ve çocuğun yeni beceriler kazanmasına yardımcı olabilir. Bu nedenle, otizmde en etkili tedavi yöntemi eğitimidir. İlaçlar veya diğer destekleyici yöntemler, yalnızca eğitim sürecini destekleyici bir rol oynar.

Ebeveynleri Bekleyen Zorluklar ve Yapabilecekleri

Özel gereksinimli bir çocuğa sahip olmak, ebeveynler için zorlu ve duygusal açıdan yoğun bir süreçtir. Bu süreci daha iyi yönetebilmek için:

- Otizm hakkında güvenilir kaynaklardan bilgi edinmek,
- Otizmlilerle çocukları olan diğer ailelerle iletişime geçerek deneyim paylaşmak,
- Gerekliğinde psikolojik destek almak önemlidir.

Aile bireylerinin birbirine destek olması, herkesin iyilik halini koruması açısından büyük önem taşır. Ayrıca, ebeveynlerin kendilerine ve diğer çocuklarına da zaman ayırarak kaliteli vakit geçirmesi, aile içi dengelerin korunmasına yardımcı olabilir.